

Maa-aineslupapäätös ja toiminnan aloittamislupa, Alatalot Oy, tilalla Toivola, Karvia

Ympltk 03.12.2025
2512/11.02.00/2025

Valmistelija

Jaana Jyräkoski

Hakija

Alatalot Oy
Sarvelantie 10
39960 Sarvela

Ottamisalue

Karvian kunnan Kanttin kylässä, tilalla Toivola 230-401-9-190.

Luvan hakemisen peruste

Maa-aineslain 4 §:n 1 momentti

Lupaviranomainen

Lupaviranomainen on Maa-aineslain 7 §:n 1 momentin mukaan Kankaanpään kaupungin ympäristö- ja terveyslautakunta.

Hakemuksen vireille tulo

Hakemus on tullut vireille Kankaanpään kaupungin ympäristö- ja terveyslautakunnalle 22.5.2025.

Kaavoitus ja lupatilanne

Alueella ei ole voimassaolevaa asema- tai yleiskaavaa. Vahvistetussa Satakunnan maakuntakaavassa ottamisalue on merkitty yhdyskuntien vedenhankinnan kannalta tärkeäksi ja siihen soveltuvaksi pohjavesialueeksi. Lisäksi aluetta koskee maiseman ja luonnonarvojen kannalta arvokasta harjualetta osoittava geologisen muodostuman merkintä (ge1).

Ottoalueen itäpuolella sijaitsee Kyrönkankaantie, joka on Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 osoitettu historiallinen tie.

Pohjois-Satakunnan peruspalvelukuntayhtymän ympäristö- ja terveyslautakunta on myöntänyt alueelle edellisen maa-aineslupan 27.5.2020 § 16.

Nykytilanne alueella

Alueella on edellisen ottosuunnitelman mukainen vaihe I pääosin kokonaan otettu. Vaiheen I osalta alueella on toteutettu maisemointeja, etelä-länsiosassa reunat luiskattu ja pintamaita on levitetty alueelle. Pohjoisosa rajautuu hakijan omaan soranottoalueeseen, jossa on voimassaoleva maa-aineslupa. Länsi- ja eteläosat rajautuvat metsätalousmaahan lukuun ottamatta lounaisosaa, joka rajautuu soranottoalueeseen, jossa maa-aineslupa on päättynyt.

Alueen läheisyyteen ei sijoitu asuinkiinteistöjä, lähin asuinkiinteistö sijaitsee noin 600 metrin etäisyydellä suunnittelualan luoteispuolella. Lakeuden Veden vedenottamo (PK2) sijaitsee alueen lounaispuolella noin 300 metrin etäisyydellä.

HAKEMUS JA OTTAMISSUUNNITELMA

Hakemuksen mukaan soranoton suunnitelma kohdistuu tilan 9-190 alueella olevan vanhan soranottoalueen käytön jatkamiseen. Ottamissuunnitelma on laadittu tulevaa 5 + 5 vuoden jäljempää 5-vuotisjaksoa varten. Toisessa vaiheessa ottaminen etenee itään, jossa aluetta rajoittavat Kyrönkankaantien 50 m suojavyöhyke ja eolinen dyyni-muodostuma. Ottamisalueen pinta-ala on 4,25 ha ja kaivualueen pinta-ala on 3,90 ha. Tukitoiminnot (1,05 ha) sijoittivat ottamisalueen länsipuolelle.

Ottamissyvyys on määritetty tasolle +135,00 (N₂₀₀₀) aiempien tietojen ja lupaehtojen mukaisesti. Nyt ottamistasoja on suunniteltu lähimpien pohjavesiputkien HP_Toivola, Karvian Vanha 2, PE63b ja Likokaivon havaintoputkien mukaisesti. Suunnitelman laajetessa huomioidaan mahdollinen pv-tason nousu kohti itää ja alueen dyyni/harjanne. Haettu kokonaismäärä on 120 871 k- m³, josta arvioitu vuotuinen otto on 24 174 k- m³. Ottamisajan kesto on 5 vuotta.

Lupaa maa-ainesten ottamiseen haetaan ennen lupapäätöksen lainvoimaisuutta. Perusteluina esitetään, että toiminta on jatkuvaa mutta jaksoittaista; ottamista tehdään jo avatusta rintauksesta, kuormaus varastosta.

Tiedot alueesta ja sen ympäristöstä

Toivolan sora-alue sijoittuu Karvialla Kanttin kylään. Karvian keskustaan on teitä pitkin matkaa 9,5 km. Ottamisalue sijoittuu kokonaisuudessaan Kanttinkankaalle osoitteessa Kauraharjuntie 172.

Tilan etelä- ja länsiosassa on 0,95 ha alueelle levitetty takaisin pintamaannosta, jossa on multavaa maannosta hiekkaan sekoitettuna. Nuorta taimikkoa ja varvikkoa kasvaa lähivuosina Likokaivon vastaiselle sivustalle ja kyseinen alue on hyvin maisemoitunut. Vuosina 2020-2025 on ottaminen edistynyt itäreunassa ja nykyään noin 0,6 ha on maisemoitu lisää. Kauraharjuntien varteen jää 1,2 ha metsäisiksi suojavyöhykkeiksi historiallisen Kyrönkankaantien vuoksi.

Ottamisalueelle johtaa yksi autolla kulkukelpoinen tie Kauraharjuntieltä. Kulku sora-alueen pohjalta järjestetään loivasti nousevan soratien kautta. Ottamisalueen pohjalle sijoittuu hiekan ja fillerin varastokasoja.

Ottamisalue ei sijoitu valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle. Kymppi.fi –palvelun tiedostoista havaittiin, että selvitysalueen välittömään läheisyyteen ei sijoitu kiinteitä muinaismuistokohteita tai –alueita. Kyrönkankaantie huomioidaan tavalla, joka on ollut Museoviraston kannalta riittävä vuonna 2020. Ottamisalueella tai sen lähellä ei ole Karpalo 2.1 –tietopalvelunkaan mukaan muita muinaismuistoja kuin Kyrönkankaantie.

Pohjavesi

Ottamisalue sijaitsee kokonaan Kauraharjungkangas 0223005 – pohjavesialueella (1 lk) ja sen muodostumisalueella. Ottotoiminnassa jätetään 4 metrin suojakerros pohjaveden tasoon nähden. Mahdolliset viitteet orsivesipinnan löytymisestä huomioidaan jättämällä ko. alue ottamatta. Mahdollisia tiiviitä siltti- tai savipintoja ei puhkaista ennen kuin tarvittaessa vasta lupaviranomaiselta saadun luvan jälkeen. Pohjaveden korkeuksia on seurattu ottamisalueelta sekä sen läheisyydestä useista pohjavesiputkista. Pohjavesiputkien mittaustiedot ja –havainnot vuosilta 2008-2025 on saatu ELY-keskukselta sekä Lakeuden Vesi Oy:ltä ja ne on liitetty hakemusiakirjoihin.

Tutkimukset ja mittaukset

Korkeustiedot ottamisalueen reunalta ja pohjan alueelta on tarkistettu 10.9.2019 ja päivitetty 2.5.2025. Korkeustietojen N_{2000} perusteella tehtiin ottamisalueen suunnitelma, joka on mahdollista toteuttaa alueella. Suunnitelman mukaiselle tilalle tehtyjen maastokäyntien (2019) aikana tarkasteltiin luontoon liittyvät yleis- ja erityispiirteet – kasvillisuus ja eläinlajisto. Katselmusta tarkistettiin ja päivitettiin 2.5.2025.

Ottamistoiminta

Suunniteltu ottaminen ei aiheuta ottamissuunnitelman mukaisesti toteutettuna kauniin maisemakuvan turmelemista, merkittävien luonnon kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista eikä laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa. Ottamistoimintaa jatketaan luvan saamisen jälkeen uuden suunnitelman mukaan. Ottamisen aloitus ja eteneminen käyvät ilmi hakemukseen liitetystä piirustuksesta.

Ottamissyvyyden haettava keskimääräinen ottotaso +135,0 m (N_{2000}) perustuu pohjaveden päivitettyyn keskimääräiseen tasoon +131,20 m. Nyt päivitettävän maa-aineslupan mukaisella alueella ottamissyvyyttä nostetaan kohti koillista, pohjoisosassa tasoon +135,50 ja eteläosan taso on +136,10 ja pohjoisreunalla vastaavasti +137,50. Ottamis- ja kaivualueiden piirustukset on liitetty hakemusasiakirjoihin. Eteläistä naapuritilaa vasten jää 5 m suojavyöhyke. Ottaminen yhdistyy luiskaamalla pohjoisen alueen soranottoalueeseen, jossa on tällä hetkellä voimassa oleva maa-aineslupa. Ottamisalueen reunasta on 50 m Kauraharjuntien keskilinjaan.

Reunaluiskat ovat kunnossa maisemoiduilla reunoilla luoteessa, lännessä ja etelässä eli kaikilla keskeisillä valmiiksi otetuilla reuna-alueilla. Kaakkoinen kulma maisemoidaan seuraavaksi.

Alueen suojaaminen ottamistoiminnan aikana

Toiminnanharjoittaja ei varastoi öljytuotteita tai voiteluaineita soranottoalueella, vaan kulkuneuvot ja muut laitteet tankataan ja huolletaan yhtiön varikolla (poissa pv-alueelta). Ottamisalueella on jo olemassa yksi suojakenttä seulonnan satunnaistoimintaa varten.

Mahdollisesta ongelmatilanteista ilmoitetaan valvontavirnaomaiselle ja toimitetaan onnettomuuden tai virheen aiheuttama likaantunut maa-aines tai muu haitta puhdistettavaksi. Roskat kuljetetaan alueelta pois ja alue pidetään siistinä. Erillisiä rintausten suojauksia ei tarvita, koska jyrkkiä rintoja ei ole.

Koneet ja laitteet

Ottamisalueella on käytössä kauhakuormaaja sekä eri vaiheiden mukaiset tarvittavat työkoneet ja – laitteet mm. kaivinkone ja kuorma-auto. Seulontayksikköä käytetään vain tarvittaessa. Alueella käytettävät laitteet ovat toiminnanharjoittajan omia. Kun alueella ei kuormata, ei ottamisalueella säilytetä kauhakuormaajaa.

Tarkkailu

Valvovalla viranomaisella on alueelle esteetön pääsy. Ympäristöhaittoja tarkkaillaan lausunnonantaneiden viranomaisten ohjeistamien lupaehtojen mukaisesti. Alueella voidaan tarvittaessa ryhtyä nopeasti toimiin, jotta alueella mahdollisesti tapahtuneet ympäristöhaitat voidaan tutkia, pienentää ja poistaa.

Ottamisalueen pohjalla on korkeustiedot. Jotta soran ottamisen syvyyden mittaaminen ja tarkkailu on alueella mahdollista, siirtää urakoitsija itse

korkeuksia tarvittaessa useampiin korkeuskolmioihin tms. Ottamisalueen ja/ tai kaivualueen muuttuneet reunat merkitään hyvin ennen kaivun jatkamista.

Maanomistaja tarkkailee soraesiintymässä ja ottamisalueella tapahtuvia muutoksia. Vettä läpäisemättömiä maakerroksia ei puhkaista. Alueella tarkkaillaan myös mm. suojelullisten tavoitteiden täyttymistä pohjaveden suojakerroksen osalta ja luiskien parannusten osalta (ml. pinta- ja istutus). Maisemoinnin keskiössä ovat pohjavesi, harjuluonto ja historiallinen tie. Ottaminen keskeytetään tarvittaessa, jotta alueelle voidaan kutsua Kankaanpään ympäristöpalvelun valvova viranomainen tilannetta arvioimaan.

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma

Toiminnassa syntyviä kaivannaisjätteitä ovat pintamaat, kannot ja hakkuutähteet sekä seulontakivet ja lohkareet. Pintamaat varastoidaan ja käytetään maisemointiin. Kannot ja hakkuujäte pääosin haketetaan myyntiin ja seulontakivet jätetään alueelle. Hakemukseen liitetty kaivannaisjätteiden jätehuoltosuunnitelma on päivätty 22.5.2025.

Maisemointi ja jälkihoito

Ottamisalueen reuna-alueet sopeutetaan ympäröivään maisemaan luiskaamalla reunat suunnitelman mukaisesti kaivuajan kaltevuudesta 1:3 – kaltevuuteen. Toiminnan etenemisen aikana kuorittuja pintamaita on välivarastoitu ottamisalueen reunoille (ylätasolla tai siirretty luiskaan). Pintamaita käytetään luiskiin ja pohjan pintaukseen. Maisemoinnin viimeistelyä tehdään silloin kun pintamaata voidaan siirtää ko. maisemoitavaan valmiiksi luiskattuun kohtaan.

Lopputilanteessa ottoalueen avoin pohja, varastokasojen pohja ja ajourat pehmennetään pintamaiden ja kangasmaakerroksen levittämistä ennen. Luiskaamisen yhteydessä huolehditaan siitä, että luiskien pintaan sekoitetaan hiekkaa ja multavaa kangasmaata. Tarvittaessa alueelle istutetaan luontaista mäntytaimikkoa.

Maisemoinnin ja jälkihoitotöiden kustannuksiksi omana työn tehtynä arvioidaan 3 100 €.

Ympäristövaikutukset

Pohjavesipinnan päälle jätetään havaittujen pohjaveden korkeustietojen mukaan hiekkainen suojakerros 4 metriä. Siten Kauraharjunkankaan pohjaveden laatu säilyy hyvänä sekä sitä voidaan parantaa ja varmentaa oikeilla pinta- ja maisemointimenetelmillä. Pohjaveden muodostukseen tai antoisuuteen ei aiheudu ympäristövaikutuksia.

Paikallisesti metsätalouden harjoittaminen estyy osalla 9-190 –tilaa hankkeen ajan, mutta pääsee vauhtiin jo lähivuosina, kun maisemointi pohja-alueella ja luiskissa etenee. Vaikutuksia maa- ja kallioperään voidaan tarkastella lähinnä pohjaveden pilaantumisriskin kannalta. Vaikutus ottamisalueella on paikallista, joten vaikutuksia ei siirry alueen ulkopuolelle. Siten ottamistoiminnasta ei ole tunnistettavissa olevia haittavaikutuksia naapuritilojen luonnontilaan, alueen lintu- tai nisäkäslajeihin tai pohjavesialueeseen.

Ottoalueella ei ole vaikutuksia maatalouteen. Soranotolla ei ole vaikutuksia tuulivoimalaitoksiin eikä alueen lähialueelle sijoitu turvesoita. Vaikutuksia pintavesiin ei muodostu, koska ottamisalueelle tulevat sade- ja sulamisvedet imeytyvät alueen maaperään ja pintavalunta on alueella olematonta.

Epäsuorana vaikutuksena voi olla työkoneen poltto- ja voiteluaineiden käytön aikaisten vuotoriskien myötä tapahtuva päästö. Työaikaiset vahingot ja riskit minimoidaan varaamalla kuorma-autoihin ja työkoneisiin imeytysaineet. Arvion mukaan pinta- ja pohjaveteen ei aiheudu haitallisia vaikutuksia.

Sora-alueelle tai sen lähelle ei sijoitu merkittäviä ristiriitatilanteita ottamisen ja lajien tai alueiden suojelun kannalta. Nisäkkäiden elinympäristöt paranevat vähitellen luiskien loiventamisen myötä.

Laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia ympäristössä ei arvioinnin mukaan pääse tapahtumaan. Suunnitelman mukaisesta hiekan ja soran ottamisesta ei aiheudu ympäristöhaittoja maa- tai kallioperään, luonnonympäristöön, pinta- tai pohjavesiin, maisemansuojelulle, kulttuurisuojelukohteille, muinaismuistoille tai asutukselle.

ASIAN KÄSITTELY

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksesta on kuulutettu Kankaanpään kaupungin sekä Karvian kunnan ilmoitustaululla 6.8 – 12.9.2025 välisenä aikana.

Naapurikuulemiset (7 kpl) on lähetetty viranomaisen puolesta kiinteistön rajanaapureille 6.8.2025.

Muistutukset ja mielipiteet

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen Liikennevastuualue on huomauttanut 12.9.2025 lähettämässään muistutuksessaan, että maa-ainesottopaikalta maantielle johtaville liittymille tulee päällystää 25 metriräpitkät lipat, jotta liikenneturvallisuutta häiritsevää maa-ainesta kulkeutuisi mahdollisimman vähän maantielle.

Lausunnot

Hakemuksesta on pyydetty lausunnot Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat vastuualueelta, Satakuntaliitolta ja Karvian kunnalta.

Satakuntaliito on antanut asiasta 12.9.2025 päivätyn lausunnon, jossa todetaan että hakemusalue sijaitsee kokonaisuudessaan Satakunnan maakuntakaavassa osoitetun arvokkaan geologisen muodostuman (ge1) alueella. Merkinnällä osoitetaan maiseman ja luonnonarvojen kannalta arvokkaat harjualueet ja siihen liittyvän suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa on otettava huomioon alueella olevat maa-aineslain tarkoittamat maisema- ja luonnonarvot sekä mahdollisten maisemavaurioiden korjaustarve.

Hakemuksen tarkoittama alue on osa laajempaa harjumuodostumaa, jonka geologiset ja maisemalliset piirteet vaihtelevat eri osa-alueilla geologiseen syntyhistoriaan perustuen. Hakemuksen alue on pinnanmuodoiltaan tasaista ja alueella on myös dyynimäistä ainesta. Suunnittelualueen länsipuolella sijaitseva Likokaivojen alue on myös tärkeä osa kokonaisuutta. Hakemuksen suunnittelualueelta tunnistettu eolinen dyynimuodostuma on rajattu ottamisalueen ulkopuolelle.

Hakemuksen tarkoittama alue on kokonaisuudessaan myös Satakunnan maakuntakaavassa osoitetulla pohjavesialueella (pv), joka tulee huomioida ottamisessa riittävällä tavalla. Pohjavesialuetta koskevan suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa on otettava huomioon pohjaveden laadun ja muodostumisen turvaaminen. Varsinais-Suomen ELY-keskus antanee omassa asiantuntijalausunnoissaan tarkemmat ohjeet pohjaveden suojeluun liittyvistä näkökohdista.

Hakemuksen suunnitelma-alueen itäreunalla kulkee Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 osoitettu historiallinen tie. Merkinnällä osoitetaan arvokkaan historiallisen tien valtakunnallisesti merkittäviin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin sisältyvät osat. Merkintää koskevan suunnittelumääräyksen mukaan kaikista niistä tien linjaukseen tai muuhun muuttamiseen liittyvistä suunnitelmista tai toimenpiteistä, jotka koskevat asemakaavoittamattomia tien osia, tulee varata museoviranomaiselle tilaisuus lausunnon antamiseen. Historiallinen tie kulkee Satakunnan maakuntakaavassa osoitetun tärkeän yhdystien kanssa samassa linjauksessa. Hakemuksen mukaan tien keskilinjaan jätetään minimissään 50 metrin etäisyys ottamisalueelta.

Satakunnan maakuntakaavassa ja Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 osoitetut merkinnät mahdollistavat hakemuksen mukaisen ottamistoiminnan alueella edellyttäen, että toiminnassa otetaan riittävällä tavalla huomioon maakuntakaavojen määräykset. Ottamissuunnitelmassa onmaininta: "suunnittelumääräykset eivät ole oikeusvaikutuksellisia, mutta ne on huomioitu kaavaselostuksen tapaa merkitystä omaavina tulkintaohjeina". Satakuntaliitto huomauttaa, että maakuntakaavan kaavakartta sekä kaavamerkinnät ja -määräykset, mukaan lukien suunnittelumääräykset, ovat maakuntakaavan oikeusvaikutteisia asiakirjoja. Viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta otettava maakuntakaava huomioon ja myös pyrittävä edistämään kaavan toteuttamista. Lisäksi viranomaisten on katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta maakuntakaavan toteuttamista.

Varsinais-Suomen ELY-keskus on antanut asiasta 6.10.2025 päivätyn lausunnon, jossa Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo, että maa-ainesten ottaminen hakemuksen tarkoittamalta alueelta on mahdollista pohjavesien suojelun sekä maiseman- ja luonnonsuojelun kannalta edellyttäen, että ottamistoiminnassa huomioidaan alueella sijaitsevat eoliset muodostumat (dyynit) ja alueen kaakkoisosa jätetään ottamistoiminnan ulkopuolelle. Edellisen lisäksi lupaharkinnassa tulee huomioon pohjaveden suojelun näkökohdat:

Puustoa ei saa poistaa Kyrönkankaan ja ottamisalueen välillä. Suojavyöhykkeelle tulee istuttaa heti lisää puita, mikäli ottamisalue näkyy Kyrönkankaantieltä avautuvassa metsämaisemassa.

Suunnitelma-alueen länsiosaa tulee maisemoida viipymättä, jotta aluskasvillisuuden muodostuminen ja metsittyminen alkaisivat.

Pohjavesialueella ei tule säilyttää öljytuotteita eikä huoltaa tai tankata koneita tai laitteita. Koneiden ja laitteiden säilytyspaikat on suojattava asianmukaisesti.

Pohjaveden pinnan taso ottamisalueella tai sen välittömässä läheisyydessä on mitattava kolmen kuukauden välein. Tarkkailun avulla varmistetaan, että ylimmän havaitun pohja- /orsivedenpinnan päälle jätetään vähintään neljän metrin paksuinen suojakerros maa-ainesta. Tarkkailutietojen perusteella alinta ottotasoa on nostettava tasoon +135,5 m (N2000), jotta pohjaveden pinnan päälle jää riittävä suojakerros.

Kaivutaso on tarkistettava vuosittain ja tulokset raportoitava valvontaviranomaiselle. Mikäli pohjavettä havaitaan ennalta arvoitua korkeammalla, kaivu on keskeytettävä ja ottotasoa nostettava siten, että vähintään neljän metrin suojakerros säilyy. Jos ottamisalueella on liian

syvälle kaivettuja kohtia, ne on täytettävä samalta alueelta otettavalla hiekalla. Ottamisalueelle ei saa tuoda maa-ainesta muualta. Pohjaveden laatu alueella tulee määrittää kerran vuodessa. Vedestä tulee analysoida lämpötila, haju, sameus, väri, pH, happi, KMnO_4 -luku, hiilidioksidi, sähköjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, typpiyhdisteet, kloridi, kovuus, alkaliniteetti, polttoainehiilivedyt, mineraaliöljyt sekä koliformiset- ja E. coli-bakteerit.

Tulokset (pinnankorkeus ja laatu) raportoidaan vuosittain helmikuun loppuun mennessä Kankaanpään ympäristötoimistolle ja valtion valvontaviranomaiselle pohjavesitietojärjestelmään. Luvan saajan on sovittava vedenlaatutietojen siirtämisestä pohjavesitietojärjestelmään näytteen analysoivan laboratorion kanssa.

Mahdollisia orsivettä pidättäviä tiiviitä välikerroksia ei saa puhkaista. Mikäli kaivun yhteydessä havaitaan tiiviitä maakerroksia tai orsivettä, on kaivu keskeytettävä välittömästi ja otettava yhteyttä Karvian kunnan valvontaviranomaiseen ja valtion valvontaviranomaiselle toimintaohjeita varten.

Maa-ainesasetuksen (926/2005) mukaisesti luvan haltijan tulee toteuttaa kaikki luvan tai sen määräysten edellyttämät jälkihoitotoimenpiteet luvan voimassaolon aikana, jollei niiden suorittamiselle erikseen anneta muuta määräaikaa.

Maisemointi toteutetaan seuraavasti: Alue siistitään, muotoillaan ja tiivistyneet alueet möyhennetään ja pehmennetään. Luiskat loivennetaan kaltevuuteen 1:3 tai loivemmiksi. Soravaltaisella alueella karkea pohjasora peitetään noin 20 - 50 cm:n paksuisella hiekkakerroksella. Hiekkaisen maan pintaosaan sekoitetaan noin 10 - 20 cm vahvuinen kerros humusta, joka voi olla joko alueelta kuorittua pintamaata tai muualta tuotua tarkoitukseen tutkitusti soveltuvaa humusta. Puustoksi istutetaan sekametsää. Alueen epäsopiva käyttö estetään.

Ottamisalueen luiskiin tai pohjalle ei saa läjittää tai haudata orgaanista ainesta sisältävää materiaalia, vaan orgaanista ainesta voidaan käyttää ainoastaan maisemoinnissa maan pintakerroksessa.

Hakijan vastine

Hakija ei antanut vastinetta annettuihin lausuntoihin. ELY:n liikennevastuualueen kannanottoon liittymän päällystämisestä hakija esittää eriävän mielipiteen. Lupakäsittelykustannukset 5 vuoden välein, verot ja muut yrittäjille kaadetut yhteiskunnan velvollisuudet ovat jo riittävän suuret eikä meillä pidä joka vaiheessa keksiä uusia kustannuksia. Julkisten teiden yhteydessä on aina päällystetty liittymät, joten en katso "lippojen" kuuluvan yrittäjän maksettavaksi. Yrityksen osuus tien kunnossapitoon ja päällystämiseen on jo verotuksessa hoidettu.

Valmistelijan esitys

Kankaanpään kaupungin ympäristö- ja terveyslautakunta päättää myöntää haetun luvan Alatalot Oy:lle maa-ainesten ottamiseksi tilalle Toivola (9:190) Karvian kunnan Kanttin kylässä. Toimintaa on harjoitettava hakemuksessa esitetyllä tavalla, ellei lupamääräyksissä toisin määrätä.

Maa-ainesluvan voimassaoloaika ja laajuus

1. Maa-aineslupa on voimassa viisi (5) vuotta. Lupa myönnetään 4,25 ha ottamisalueelle ja kokonaismäärälle 120 871 m^3 . Ylimmän pohjavedenpinnan ja ottamistason väliin on jätettävä vähintään neljän (4) metrin koskematon suojakerros. Nykyisten tarkkailutietojen perusteella ottotasoksi tulee +135,5 (N2000)

Ottamisalueen raja

2. Luvanhaltijan on merkittävä ottamisalueen rajat riittävän selvästi maastoon, siten että merkit pysyvät paikoillaan koko ottamistoiminnan ajan ja ovat havaittavissa myös talviaikoina. Kyrönkankaantien ja ottoalueen välinen 50 m suojavyöhyke tulee säilyttää puustoisena siten, että se estää soranottoalueen näkyvyyden Kyrönkankaantielle. Suojavyöhykkeelle tulee istuttaa lisää puita.
3. Alueen korkotaso sekä alin ottotaso tulee merkitä näkyvästi maastoon paikkaan, jossa se säilyy pysyvästi koko ottamistoiminnan ajan. Ottamistason merkintää on muutettava, jos havainnot pohjaveden pinnan korkeudesta sitä edellyttävät.
4. Ennen ottamistoiminnan aloittamista on luvanhaltijan pyydettävä valvontaviranomaista suorittamaan aloituskatselmus, jossa lupamääräykset 2 ja 3 todetaan asianmukaisesti järjestetyksi.

Pohjaveden suoje

5. Pohjaveden pinnantasoa tulee mitata neljä kertaa vuodessa (helmi-, touko-, elo- ja marraskuussa) ottoalueella (Hp_Toivola) olevasta pohjavesiputkesta. Alinta ottotasoa on nostettava, mikäli pohjavesitarkkailun tulokset sitä edellyttävät.
6. Kaivutaso on tarkastettava vuosittain ja tulokset raportoidaan Kankaanpään kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Mikäli pohjavettä havaitaan ennalta arvioitua korkeammalla, kaivu on keskeytettävä ja ottotasoa nostettava siten, että vähintään neljän metrin suojakerros säilyy. Liian syvälle kaivettuja kohtia on täytettävä samalta alueelta otettavalla hiekalla eikä maa-aineksia saa tuoda muualta.
7. Pohjaveden laatua tulee seurata vuosittain. Vedestä tulee analysoida lämpötila, haju, sameus, väri, pH, happi, KMnO₄-luku, hiilidioksidi, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, typpiyhdisteet, kloridi, kovuus, alkaliniteetti, polttoainehiilivedyt, mineraaliöljyt sekä koliformiset- ja E.coli- bakteerit.
8. Pohjavesialueella ei tule säilyttää öljytuotteita eikä huoltaa tai tankata koneita tai laitteita. Koneiden säilytyspaikkojen maarakenteet tulee tiivistää siten, että polttoaineiden ja muiden ympäristölle haitallisen aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen estyy. Mahdollisiin öljyvahinkoihin tulee varautua ennakolta. Alueella tulee olla käytettävissä riittävästi imeytysmateriaalia öljyvuotojen varalta. Työkoneissa tulee olla ajoneuvokohtainen öljyntorjuntakalusto.
9. Mahdollisia orsivettä pidättäviä tiiviitä kerroksia ei saa puhkaista. Mikäli ottamisalueella havaitaan tiiviitä maakerroksia tai orsivettä, on kaivu keskeytettävä välittömästi ja otettava yhteyttä kunnan valvontaviranomaiseen ja ELY-keskukseen toimintaohjeita varten.
10. Pintamaat tulee poistaa mahdollisimman vähän kerrallaan ja ainoastaan siltä osalta, jossa kaivu kulloinkin on käynnissä.

Jälkihoitotoimet

11. Alueen jälkihoito ja maisemointi tulee tehdä vaiheittain ottamisen edistymisen mukaan niiden alueiden osalta, joilta aineksia ei enää oteta. Lopulliset jälkihoito- ja maisemointitoimenpiteet on toteutettava välittömästi ottamistoiminnan päättyttyä luvan voimassaoloaikana.

Alue muotoillaan ja luiskat loivennetaan hakemuksessa esitetyn mukaisesti. Maisemointi tulee toteuttaa maastonmuodot huomioiden siten, että ottamisalue sulautuu ympäröivään maisemaan. Ottamisalue voidaan yhdistää viereisiin ottamisalueisiin, mikäli naapurialueilla on voimassa olevat ottamisluvat.

Tiivistyneet alueet, kuten toiminnassa käytetyt liikennöinti- ja varastoalueet möyhennetään ja pehmennetään pohjaveden muodostumisolosuhteiden ja kasvillisuuden kasvuolosuhteiden parantamiseksi. Soravaltaisella alueella karkea pohjasora peitetään noin 20 – 50 cm:n paksuisella hiekka-kerroksella. Hiekkaisen maan pintaosaan sekoitetaan noin 10 -20 cm vahvuinen kerros humusta, joka voi olla joko alueelta kuorittua pintamaata tai muualta tuotua tarkoitukseen tutkitusti soveltuvaa humusta (esim. maatunut turve). Luiskiin ja pohjalle ei saa haudata orgaanista ainesta.

Puustoksi istutetaan sekametsää. Istutuksista voidaan luopua ainoastaan niiltä osin kuin alue on metsittynyt luontaisesti maa-aineslupan voimassaolon aikana.

Ottotoiminnan loputtua vakuuden voimassaoloaikana on alueella pidettävä loppukatselmus, jossa todetaan alueen jälkihoidon ja maisemointitöiden riittävyys.

Raportointi

12. Pohjaveden korkeus ja laatu raportoidaan vuosittain helmikuun loppuun mennessä kunnan valvontaviranomaiselle ja valtion valvontaja lupaviranomaiselle sekä sähköisesti pohjavesitietojärjestelmään (Hertta). Korkeustiedot ilmoitetaan valtakunnallisessa N2000 korkeusjärjestelmässä.
13. Vuotuisesta ottomäärästä tulee tehdä maa-aineslain 23 a §:n mukainen otetun aineksen määrää ja laatua koskeva ilmoitus viimeistään tammikuun loppuun mennessä. Ilmoitus tehdään sähköisesti valtakunnalliseen NOTTO-tietokantaan.

Päätöksen perustelu

Maa-aineslain (555/1981) 6 §:n mukaan lupa ainesten ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa harkittaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Maa-aineslain 3 §:ssä säädetään ainesten ottamisen rajoituksista. Maa-aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu 1) kauniin maisemakuvan turmeltumista, 2) luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista, 3) huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa tai 4) tärkeän tai muun vedenhankintaan soveltuvan pohjavesialueen vedenlaadun tai antoisuuden vaarantuminen, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa. Asemakaavan tai oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella on lisäksi katsottava, ettei ottaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen eikä turmele kaupunki- tai maisemakuvaa. (MAL 3.2 §)

Lisäksi maa-aineslain 3 §:n 4 momentin mukaan ottamispaikat on sijoitettava ja ainesten ottaminen järjestettävä niin, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi ja että maa-ainesesiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja

taloudellisesti eikä toiminnasta aiheudu asukkaille tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa.

Vastaus annettuihin lausuntoihin

Lausunnoissa esitetyt seikat on otettu soveltuvin osin huomioon annetuissa lupamääräyksistä ja määräysten perusteluista ilmenevällä tavalla. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen Liikennevastuualueen muistutuksessa mainitut asiat ovat yleisen tie- ja liikennesuunnittelun alaan kuuluvia, eivätkä ne kuulu maa-aineslupa-asian yhteydessä käsiteltäviin asioihin.

Määräysten perustelu

Maa-aineslain 10 §:n mukaan lupa ottamistoimintaan myönnetään määräajaksi. Lupa on myönnetty hakemuksen mukaisesti viideksi (5) vuodeksi. Veden hankintaa varten tärkeillä pohjavesialueilla vaadittu suojakerros on vähintään neljä metriä ylimmän havaitun pohjavedenpinnan päällä, mitä tässäkin tapauksessa on sovellettu. (lupamääräys 1)

Alueen merkitsemisestä on annettu ottamissuunnitelmaa täydentäviä määräyksiä. Suoja-alueen puuston säilyttämisestä on määrätty, jo edellisen luvan myöntämisen yhteydessä. Suoja-alueen puustoa on harvennettu, jonka seurauksena soranottoalue näkyy Kyrönkaantielle. Tästä syystä luvanhaltijan on istutettava alueelle lisää puita. Puusto tulee säilyttää sellaisena, että se estää soranottoalueen näkyvyyden Kyrönkankaantielle. Riittävät alueen rajojen merkinnät sekä ottotason selkeä merkintä ovat tarpeen, jotta toimintaa voidaan valvoa maa-aineslain ja maa-ainesasetuksen edellyttämällä tavalla. (lupamääräykset 2-3)

Alkutarkastuksella tarkistetaan, että lupamääräysten edellyttämät ennen toiminnan aloittamisesta vaadittavat toimet on tehty. (lupamääräys 4)

Pohjaveden pintaa tulee tarkkailla, jotta saadaan selville pohjaveden pinnantason vaihteluväli ja maa-ainestenoton mahdollinen vaikutus pohjaveteen. Pohjaveden pinnantasoa tulee seurata neljä kertaa vuodessa, sillä pohjaveden pinnantasoa saattaa vaihdella voimakkaasti vuoden aikana. (lupamääräys 5)

Kaivutason tarkistamista koskeva määräys on tarpeen, jotta voidaan varmistua lupalveloitteiden noudattamisesta sekä riittävän suojakerroksen säilymisestä koko ottamistoiminnan ajan. Täyttöihin käytettävää materiaalia koskevalla määräyksellä pyritään varmistamaan, ettei alueelle tuoda aineksia, jotka saattaisivat sisältää pohjavedelle haitallisia aineita. (lupamääräys 6)

Maaperän sekä pinta- ja pohjavesien likaantumisriskiä aiheuttavat etenkin maa-ainesten ottamisalueiden työkoneissa käytetyt polttoaineet ja niiden varastointi ja käsittely. Määräyksillä varmistetaan, etteivät polttoaineet aiheuta maaperän tai pinta- ja pohjavesien likaantumista. (lupamääräykset 7- 10)

Ottamissuunnitelmassa esitettyjä jälkihoitotoimenpiteitä on täydennetty. Alueen jälkihoitoa koskevan määräyksen tavoitteena on sopeuttaa ottamisalue ympäröivään luontoon ja maisemaan sekä huomioida alueen sijainti geologisesti arvokkaan harjualueen läheisyydessä. (lupamääräys 11)

Määräykset selventävät maa-ainestenoton valvontaan liittyviä järjestelyjä ja maa-ainestenottajan velvollisuuksia. (lupamääräys 12-13)

Päätöksen täytäntöönpano

Tämä päätös on lainvoimainen valitusajan jälkeen, jos päätökseen ei haeta muutosta.

Päätöksen noudattaminen muutoksenhausta huolimatta

Kankaanpään kaupungin ympäristö- ja terveystalokunta myöntää hakijalle luvan toiminnan aloittamiseen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Valitusviranomainen voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Toiminta voidaan aloittaa päätöksen antamisen jälkeen tätä lupapäätöstä noudattaen, jos hakija asettaa hyväksyttävän 2 230 euron suuruisen vakuuden niiden haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamisesta, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan muuttaminen voi aiheuttaa. (Maa-aineslaki 21 §).

Perustelu

Lupaviranomainen on voinut maa-aineslain 21.2 §:n mukaisesti hyväksyä hakijan esittämien perustelujen vuoksi toiminnan aloittamisen muutoksenhausta huolimatta. Asetettava vakuus on katsottu riittäväksi ympäristön saattamiseksi päästöjen osalta ennalleen, mikäli lupa evätään tai sen lupamääräyksiä muutetaan. Täytäntöönpano ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, sillä kyseessä on olemassa oleva soranottoalue eikä siten toiminnan jatkaminen aiheuta sellaista pysyvää vahinkoa tai haittaa, joka estäisi toiminnan aloittamisen ennen päätöksen lainvoimaisuutta.

MAKSUT JA VAKUUDET

Tarkastus ja valvontamaksu

Lupahakemuksen tarkastusmaksu on maa-ainestaksan 2.1 §:n mukaisesti 1 618,70 eur (suunnitelmaa kohden 200 €, lisäksi otettavaksi esitetyn maa-ainesmäärän tilavuuden mukaan 0,01 €/m³). Maa-aineslupan valmisteluun liittyen lupaviranomaisen toimesta on kuultu 7 asianosaista. Kuulemisesta syntyvät kustannukset ovat 210 eur (naapurien tai asianosaisten kuuleminen on taksan mukaisesti 30 €/kuultava).

Ottamistoiminnan valvonnasta luvanhaltijan on suoritettava vuosittain luvan voimassaoloaikana jälkihoitotöiden hyväksymiseen saakka maa-ainestaksan mukainen valvontamaksu. Vuosittainen valvontamaksu on 653,50 eur (vuotuisen maa-ainesten määrän mukaan 0,02 €/m³ ja pinta-alan mukaan 40 €/ha).

Vakuus

Luvan saajan on ennen luvamukaisen toiminnan aloittamista asetettava 14 875 euron suuruinen vakuus lupamääräysten noudattamiseksi. Vakuus on asetettu Kankaanpään kaupungin maa-ainestaksan mukaisesti. Hakija vastaa siitä, että em. vakuus on voimassa niin kauan, kunnes lupamääräysten ja jälkihoitosuunnitelman mukaiset toimenpiteet on loppuun saatettu. (MAL 12 §).

Sovelletut oikeusohjeet

Maa-aineslaki (555/1981) 1, 3 – 7, 10 – 16, 19 -20, 21, 23, 23 a §
Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (926/2005) 1 – 4, 6 - 9 §
Valtioneuvoston asetus kaivannaisjätteistä (190/2013) 1 – 4 §
Kankaanpään kaupunki, Maa-ainesten ottamissuunnitelman tarkastamisesta ja valvonnasta suoritettavat maksut, 30.5.2023 § 19

Lupapäätöksestä tiedottaminen

Päätös

Hakija

Jäljennös päätöksestä	Varsinais-Suomen elinkeino-, ympäristö- ja liikennekeskus Karvian kunta
Ilmoitus päätöksestä	Päätöksestä ilmoitetaan niille, joille on ilmoitettu hakemuksen vireille tulosta.
Ilmoittaminen yleisessä tietoverkossa	Kankaanpään kaupungin ympäristö- ja terveyslautakunta tiedottaa päätöksen antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja pätöksen Karvian kunnan ja Kankaanpään kaupunginverkkosivuilla.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen.

Valitusoikeus tähän päätökseen on:

- asianosaisella
- kunnan jäsenellä
- rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristönviihtyisyyden edistäminen ja toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät
- toiminnan sijaintikunnalla ja muulla kunnalla, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät
- elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella sekä toiminnan vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella
- muulla asiassa yleistä etua valvovalla viranomaisella

Esittelijä	Terveysvalvonnan johtaja Laura Juhantalo
Päätösehdotus	Kankaanpään kaupungin ympäristö- ja terveyslautakunta myöntää Alatalot Oy:lle maa-ainesluvan hiekan ja soran ottamiseen Karvian kunnan Kanttin kylään kiinteistölle Toivola RN:o 9:190 valmistelijan esityksen mukaisesti.
Päätös	
Lisätietoja antaa	Ympäristötarkastaja Jaana Jyräkoski puh. 044 577 3334, etunimi.sukunimi@kankaanpaa.fi
